

Ohlédnutí se za floristickým minikurzem – Osoblažsko 2013

ZUZANA MRUZÍKOVÁ & DAVID HLISNIKOVSÝ

datum: 7.–9. 6. 2013 • organizátoři: Zuzana Mruzíková, David Hlisnikovský

V pořadí druhý floristický minikurz v novodobé historii Moravskoslezské pobočky ČBS se uskutečnil na Osoblažsku v okrese Bruntál. Přestože se těsně před počátkem kurzu odhlásilo poměrně dost zájemců o botanizování, nakonec na Osoblažsko přece jen zavítaly na tři desítky osob. Navzdory nepříznivému počasí uplynulých dní a o nic příznivějšímu počasí po skončení kurzu, se dá říci, že vedení pobočky naplánovalo jeho termín optimálně. Rozdělení do tří skupin jsme postupně vyráželi automobily na jednotlivé exkurze po vlastním Osoblažsku, jednu do okolí Janova a jinou do vzdálenějšího sousedství v okolí Krnova (Chomýže a Ježníku).

Části luk byly sice již posečeny, ale i tak jsme se místy brouzdali po pás mokrou travou. Okraje polí nezdídky hostily nepatrncem rolní (*Aphanes arvensis*) a mák polní (*Papaver argemone*), v doprovodu jiných plevelů – chrpy modráku (*Centaurea cyanus*), prliny rolní (*Lycopsis arvensis*), bračky rolní (*Sherardia arvensis*) nebo kozlíčku zubatého (*Valerianella dentata*), ojediněle i rozrazilu polního (*Veronica agrestis*). Byť nadměru eutrofizované lužní, vodní a jiné mokřadní biotopy neoplývaly ani průměrnou druhovou pestrostí, o poznání zajímavější květenu jsme vídali v lemech acidofilních doubrav. Na několika narušovaných ploškách byl zaznamenán bohatý výskyt výjimečného ovsíčku jarního (*Aira caryophyllea*), jenž tvořil nízké stříbřitě šedavé koberce, z nichž místy prosvítal bělolist žlutavý (*Filago lutescens*) a jinde jej provázely chmerek mnohoplodý (*Scleranthus polycarpus*) a rozrazil jarní (*Veronica verna*). Okraje lesů se častěji bělely silenkami nicími (*Silene nutans*) a rděly porosty smolniček (*Lychnis viscaria*) a kartouzků (*Dianthus carthusianorum* subsp. *latifolius*).

Z dalších **významných druhů ověřených nebo nově nalezených** na Osoblažsku jmenujme předně barborku přitisklou (*Barbarea stricta*), blatěnku vodní (*Limosella aquatica*) a kamyšník širokoplodý (*Bolboschoenus laticarpus*) na břehu rybníka při Slezských Pavlovicích, prstnatec bezový (*Dactylorhiza sambucina*) u Bučávky a Liptaně, pryšec prutnatý (*Euphorbia waldsteini*) na pastvině nad obcí Víno, pomněnku různobarvou (*Myosotis discolor*) v pastvinách kolem Vysoké, a též v okolí Janova, smldník jelení (*Peucedanum cervaria*) u Dívčího Hradu a mezi Bučávkou a Vínem, smldník olešníkovitý (*Peucedanum oreoselinum*) při obci Pitárné a kozlíček kýlnatý (*Valerianella carinata*) vedle trati pod Fulštejnem u Bohušova. V rozvalinách Fulštejna jsme vídali pupkovec pomněnkový (*Omphalodes scorpioides*) s habituálně podobnou pomněnkou řídkokvětou (*Myosotis sparsiflora*) a na hranici Osoblažska ve Městě Albrechticích pak neopomenutelnou, dnes výjimečnou, jednoletou kopřivu žahavku (*Urtica urens*, obr. 1).

Suché acidofilní trávníky výslunných strání u Vína a Ježníku (u Krnova) porůstaly typické a zde vzácné druhy jako bělolist žlutavý (*Filago lutescens*), smělek jehlancovitý (*Koeleria pyramidata*) a bojínek tuhý (*Phleum phleoides*). Při exkurzi v okolí Krnova byly zpozorovány mimo jiné i mečík střečovitý (*Gladiolus imbricatus*), hlaváč žlutavý



Obr. 1: Kopřiva žahavka (*Urtica urens*) [foto D. Hlisnikovský]. – Obr. 2: Jetel podhorní (*Trifolium alpestre*) [foto M. Popelářová]. – Obr. 3: Účastníci exkurze při obci Víno [foto M. Popelářová].

(*Scabiosa ochroleuca*) a jetel podhorní (*Trifolium alpestre*, obr. 2), které se již recentně na Osoblažsku nevyskytují, a dále kosatec sibiřský (*Iris sibirica*), hladýš pruský (*Laserpitium prutenicum*) a vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*), doposud rostoucí u rybníka Pitárno při Dívčím Hradu. Nad Janovem byl pak postřehnut spolu s pastvinami mizející kociánek dvoudomý (*Antennaria dioica*). Za zmínku stojí také četněji pozorovaná mrvka myši ocásek (*Vulpia myuros*), původně známá pouze z pískovny u Ostré Hory a z kolejiště v Krnově (na některých místech jsme mezi jinými travinami zaznamenali její bujné porosty, budící dojem, že zde byl druh doséván s nějakou travní směsí).

Naše botanické procházky byly obohacovány rozličnými zoologickými pozorováními – předně opakovanou přítomností jeřábů popelavých (*Grus grus*), ochotnými komentáři k nalézaným houbám od přítomného mykologa ing. Lederera, anebo také návštěvami památek architektonických – kupříkladu zámku ve Slezských Rudolticích.

Výčet nalezených taxonů shrnují **Výsledky floristického minikurzu po Osoblažsku**, které vycházejí v samostatné příloze Zpráv Moravskoslezské pobočky ČBS.

Za ochotné a nezištné vedení dílčích exkurzí jsme vděčni: Petru Batouškovi, Šárce Cimalové, Martinu Dančákovi, Michalu Hronešovi, Petru Kouteckému, Pavlu Lustykovi, Marii Sedláčkové a Radimovi J. Vašutovi.